

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Danske Høitids-Psalmer til Tusindaars-Festen

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Danske Høitids-Psalmer til Tusindaars-Festen", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Aarhus Universitet, Det Teologiske Fakultet. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1826_433A-intro-shoot-idm555.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

“Tusind Aar stod Christi Kirke”

I *Danske Høitids-Psalmer* 1826, 1. og 2. udgave, var som melodi til salmen anført “Som den gyldne Soel frembryder”. Melodien til denne salme af Thomas Kingo var Johann Schops komposition fra 1642.

I 1862 komponerede L.M. Lindeman en melodi, som er blevet anvendt til salmen.

Da salmen blev optaget i det autoriserede *Tillæg til Psalmebog for Kirke- og Huus-Andagt*, 1873, blev der henvist til melodien til salmen “Jesus, Frelser, Saliggjører” med melodi af A.P. Berggreen fra 1841.

I *Den Danske Salmebog* 1953 var der henvisning til i alt tre forskellige melodier. Salmen kunne synges som “Vaj nu, korsets flag, på voven” med melodi af Thomas Laub fra 1916 eller som “Tag det sorte kors fra graven!”, hvis melodi blev komponeret af Henrik Rung i 1847. Der blev også henvist til “Jesus, dine dybe vunder”, der kunne synges på en melodi trykt i Genève 1551.

I *Den Danske Salmebog* 2002 blev der for det første henvist til melodierne i salmebogen fra 1953 af Laub og Rung - udvidet med en melodi af Lasse Lunderskov fra 1983. For det andet anvistes der til den melodi af Johann Schop fra 1642, som Grundtvigs melodihenvisning oprindeligt pegede på. For uddybning og dokumentation,

* Uddybning og dokumentation af melodier til “Tusind Aar stod Christi Kirke”

- I *Danske Høitids-Psalmer* 1826, 1. og 2. udgave, havde salmen melodihenvisningen “Som den gyldne Soel frembryder”. Melodien til denne salme af Thomas Kingo var Johann Schops melodi fra 1642 i Zincks koralbog fra 1801. Zincks koralbog var den seneste, officielle koralbog. Ifølge koralbogen skulle “Som den gyldne Soel frembryder” og salmen “Nu velan! vær glad tilmode” synges på samme melodi (Zinck 1999 [1801], nr. 88).

“Som den gyldne Soel frembryder” havde som melodihenvisning ved sit førstetryk i Vinter-Parten 1689: “Nu vel an vær frisk til mode” (Kingo 1941 [1689], s. 513). I Kingos *Graduale* fra 1699 skulle “Som dend Gyldne Sool frembryder” synges på samme melodi som “Nu vel an vær frisk til Mode”, der havde Johann Schops melodi fra 1642 (*Thomas Kingos Graduale* 1967 [1699], s. 167 og 271).

- I *Tillæg til Psalmebog for Kirke- og Huus-Andagt* 1873, nr. 696, havde salmen melodihenvisningen “Tag det sorte Kors fra Graven”. I den koralbog, som melodihenvisningen refererede til (Berggreen 1873, s. 82), fandtes en henvisning til salmen “Jesus, Frelser, Saliggjører”. Denne salmes melodi var komponeret af A.P. Berggreen i 1841 (Berggreen 1853, nr. 41). I 1873 blev selve tillægget til salmebogen autoriseret til sammen med *Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt* at blive brugt ved gudstjenesterne i kongeriget Danmark.
- I *Menighedens Melodier* 1914, nr. 1084, havde salmen en melodi af L.M. Lindeman fra 1862. Melodien blev komponeret til “Vil du Kirkens Spir forgyldte” (*Sang-Værk* 1:3 1837, nr. 94) og udkom i Lindemans samling af melodier til Grundtvigs salmer (Lindemann 1862, nr. 14).
- I *Den Danske Salmebog* 1953, nr. 282, havde salmen to melodihenvisninger:
 - “Vaj nu, korsets flag, på voven” (nr. 220), der kunne synges på en melodi af Thomas Laub fra 1916 (*Den Danske Koralbog* 1954, nr. 418) eller som salmen “Tag det sorte kors fra graven!” (nr. 207), hvis melodi var komponeret af Henrik Rung i 1847 (*Den Danske Koralbog* 1954, nr. 397).
 - “Jesus, dine dybe vunder” (nr. 170), som kunne synges på en melodi trykt i Genève 1551 (*Den Danske Koralbog* 1954, nr. 221).
- I *Den Danske Salmebog* 2002, nr. 343, havde salmen to melodihenvisninger:
 - “Vaj nu, Dannebrog, på voven” (nr. 257), der kunne synges på en melodi af Thomas Laub fra 1916 (*Koralbog* 2003, nr. 521) eller som salmen “Tag det sorte kors fra graven” (*Den Danske Salmebog*, nr. 241), hvis melodier var komponeret af hhv. Henrik Rung i 1847 (*Koralbog* 2003, nr. 495) og af Lasse Lunderskov i 1983 (*Koralbog* 2003, nr. 496).
 - “Nu velan, vær frisk til mode” (nr. 758), der kunne synges på en melodi af Johann Schop fra 1642 (*Koralbog* 2003, nr. 401).

For yderligere information henvises til *Koralbog* 2003.